

Tio vårdförbund i uppprop:

Regeringen måste kvalitetssäkra den kliniska forskningen

Regeringen måste kvalitetssäkra den i dag eftersatta kliniska forskningen. Den uppmaningen ger tio vårdförbund, med tillsammans 145 000 medlemmar, inför höstens forskningspolitiska proposition. Ökade satsningar är nödvändiga för fortsatt utveckling av evidensbaserad och säker vård. I dag finns en akut risk att vi förlorar unga, lovande forskare.

Nya metoder, eller förbättringar av befintliga metoder, för exempelvis diagnostik, behandling och omvårdnad kräver klinisk forskning. En forskning som syftar till bättre hälsa med ökad livskvalitet hos befolkningen och minskade kostnader för samhället.

Under de senaste åren har det funnits det tydliga tecken på att intresset för den kliniska forskningen har mattats av, och Sverige har förlorat sin

ställning som en av de världsledande forskningsnationerna inom området. Varnings signaler som kräver uppmärksamhet. De samlade villkoren för den kliniska forskningen är nu så osäkra att vi inte längre stillatigande kan åse utförslöpan. Det tar lång tid att vända en negativ utveckling.

En grundläggande förutsättning för att den svenska hälso- och sjukvården ska kunna bevara och utveckla sin höga standard är att det finns forskarutbildad vårdpersonal. Personal som kan sammanlänka de vetenskapliga forskningsrönen och den dagliga vården. För att klara det krävs en mer attraktiv karriärväg för kliniska forskare.

Otrygga anställningsvillkor och dålig löneutveckling gör att många nu väljer bort en forskarutbildning. Den kliniska forskningens meritvärde är också alltför lågt inom vårdsektorn. Vid tillsättning av högre befattningar i vården värderas inte forskarkompetens i tillräcklig utsträckning. I vissa fall ses kompetensen till och med som en negativ faktor. En forskarkarriär får inte heller leda till en sämre livslön än för dem som väljer en rent klinisk yrkesbana.

Det krävs resurser och en tydlig vilja för att skapa en fungerande tjänstestruktur för kliniska forskare. Kombinationstjänster behöver inrättas inom samtliga vårdområden för att vetenskaplig och klinisk kompetens ska kunna kombineras. Det är betydelsefullt att dessa tjänster kan inrättas inom både offentlig och privat sektor. Under doktorandtiden är det angeläget att forskningstjänstgöringen kan kombineras med klinisk tjänstgöring under en längre period, till exempel i kombination med en forskarskola. Vi förordar att kliniska postdoktorstjänster inrättas efter en disputation.

Viktigt för en bred forskning är också garanterade resurser till en stark infrastruktur. Denna bör vara i form av enheter för planering och genomförande av kliniska studier. Enheter som också kan stödja med bearbetning av statistik och övrig analys av forskningsmaterial. Dessa enheter skulle även kunna sköta samordningen av resurser för forskarutbildning och utrustning för experimentella försök.

Ett enklare ansökningsförfarande för forskningsanslag kan ge betydande rationaliseringar. Tid som i stället kan användas för genomförande av själva forskningsprojekten.

»Utan klinisk forskning stagnerar vården.«

Givetvis får detta inte leda till sänkta kvalitetskrav. Genom att minska byråkratin skulle forskningens kvalitet öka och effektiviseras.

Tillräckliga resurser måste finnas för breddforskningen. Den forskning varifrån spetsforskningen sedan kan emana. I dag saknas tillräckliga statliga basresurser inom samtliga områden av vårdsektorn. Anledningen är dels en kraftsamling på spetsverksamheter, dels en allmän åtstramning inom vårdsektorn.

Mer resurser behövs också för att utvärdera nya behandlingsmetoder. Självklart är det angeläget att kunna mäta att forskningen leder till förbättringar. Därför måste fördelning och användning av forskningsmedel kvalitetssäkras. Vi vill att mer resurser avsätts till behandlingsutvärdering för evidensbaserad vård.

En förbättring av den kliniska forskningens villkor är nödvändig om vi även fortsättningsvis ska kunna ge våra patienter en säker, evidensbaserad vård. Utan klinisk forskning stagnerar vården.

■ *Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.*

CHRISTIN JOHANSSON
Akademikerförbundet SSR

ELISABET ROTHENBERG
Dietisternas riksförbund

INGA-BRITT LINDSTRÖM
Förbundet Sveriges arbetsterapeuter

STINA BERG
Legitimerade kiropraktorers riksorganisation

ANNA HERTTING
Legitimerade sjukgymnasters riksförbund

ANITHA WIJKSTRÖM
SRAT

INGRID KONGSLÖV
Svenska logopedförbundet

CECILIA BERNSTEN
Sveriges farmaceutförbundet

EVA NILSSON BÅGENHOLM
Sveriges läkarförbund

ROLAND SVENSSON
Sveriges tandläkarförbund

FÖR ATT SÄKRA DEN KLINISKA FORSKNINGENS FRAMTID KRÄVER DE TIO VÅRDFÖRBUNDEN:

- Öka basresurserna till klinisk forskning
- Avsätt resurser till behandlingsutvärdering för evidensbaserad vård
- Stärk infrastrukturen
- Skapa en tjänstestruktur för kliniska forskare
- Öka forskningens meritvärde
- Minska byråkratiseringen av ansökningsförfarandet.